

Vyplňujte jen bílé kolonky!

Formulář vyplňujte na počítači; kolonky se zvětší automaticky podle množství textu.

NETECHNICKÉ SHRUTÍ PROJEKTU POKUSŮ	
Název projektu pokusů	
GPS telemetrie velkých šelem v České republice	
Doba trvání projektu pokusů	23.11.2021
Klíčová slova - maximálně 5	vlk, rys, medvěd, rekolonizace, konfliktní druhy
Účel projektu pokusů - označte jej křížkem (x) do prázdného políčka	
☒	základní výzkum
☐	translační nebo aplikovaný výzkum
☐	vývoj, výroba nebo zkoušení kvality, účinnosti a nezávadnosti léčiv, potravin, krmiv a jiných látek nebo výrobků
☒	ochrana přírodního prostředí v zájmu zdraví a dobrých životních podmínek lidí nebo zvířat
☒	zachování druhů
☐	vyšší vzdělávání nebo odborná příprava
☐	trestní řízení a jiné soudní řízení
Cíle projektu pokusů (např. řešení vědecké neznámé nebo vědecké či klinické potřeby)	
Hlavním cílem výzkumu je zjištění prostorové aktivity, potravní ekologie a biotopových preferencí volně žijících velkých šelem na území České republiky- vlka obecného, rysa ostrovida a medvěda hnědého zejména v oblasti Západních Karpat, a to pomocí GPS telemetrie. Přestože telemetrický výzkum probíhá v Evropě poslední desetiletí, zatím většina výzkumů byla realizována v oblasti severní nebo jižní Evropy. Vzhledem k postupnému šíření velkých šelem, zejména vlků v Evropě (Chapron et al. 2014) včetně střední Evropy (Nowak & Mysłajek 2016, Reinhardt et al. 2019), a přibývajících konfliktů s lidskými aktivitami, vystává nutnost detailnějšího výzkumu aspektů soužití velkých šelem a lidí také v kulturní krajině České republiky.	
Pravděpodobné potenciální přínosy projektu pokusů (jak by mohlo být dosaženo pokroku ve vašem vědním oboru nebo jaký přínos by z něj člověk či zvířata mohli mít)	
Přínosy projektu pokusů jsou zejména v získání unikátních dat o prostorové, potravní a biotopové aktivitě velkých šelem. Velikost domovského okrsku, denní přesuny, překonávání bariér či časoprostorová aktivita jsou důležité parametry, které u nově vznikajících nebo okrajových populací potřebujeme znát pro lepší odhad velikosti populací znalosti způsobů adaptace na život v kulturní krajině České republiky, a také pro zajištění příznivého stavu z hlediska ochrany. Jedná se o druhy většinou v nepříznivém stavu z hlediska ochrany a pro vyhodnocení úspěšnosti opatření je znalost těchto parametrů klíčová. Vysoké kvalitní telemetrická data umožňují analýzu shluků bodů, při kterých může být v terénu dohledávána kořist. Lze tak určit přesné složení potravy, intenzitu lovu, podíl hospodářských zvířat a nepřímo také účinnost preventivních opatření, používaných k ochraně stád. Lepší znalosti potravní ekologie jsou důležité pro věcnou debatu s myslivci a chovateli hospodářských zvířat, kteří jsou k návratu velkých šelem nejméně tolerantní a často vycházejí z nepodložených nebo zavádějících informací o potravní ekologii šelem. GIS analýzy na podkladě detailních telemetrických dat umožňují poznání preferencí různých typů biotopů v různých ročních a denních obdobích. Tyto výstupy jsou důležité pro ochranu biotopů, kde probíhá rozmnožování vlků, identifikaci migračních koridorů a míry využívání kulturní krajiny v blízkosti zástavby. To umožní definovat, co je „normální“ chování vlka a medvěda v kulturní krajině, důležité pro management „bold“ (smělých) jedinců a zjištění míry jejich habituace na člověka.	
Druhy a přibližné počty zvířat, jejichž použití se předpokládá	
rys ostrovid - max. 10 jedinců, vlk obecný - max. 5 jedinců, medvěd hnědý - max. 5 jedinců	
Jaké jsou očekávané nežádoucí účinky u zvířat? Jaká je navrhovaná míra závažnosti? Jak bude se zvířaty naloženo po skončení pokusu?	
Nejsou předpokládány žádné negativní účinky na zkoumaná zvířata a jejich populace. Klasifikace závažnosti je mírná, tzn. že při pokusu dojde pouze k dočasné chemické imobilizaci zvířete a nasazení telemetrického obojku, který neovlivňuje chování zvířete. Následně je zvíře vypuštěno zpětně do volné přírody. Telemetrické sledování každého zvířete bude ukončeno odepnutím obojku, případně ztrátou signálu (ať už z důvodu technických problémů nebo z důvodu úmrtí zvířete).	
Uplatňování 3R (replacement, reduction, refinement)	
Nahrazení používání zvířat: Uveďte, proč je nutné použít zvířata a proč nemohou být využity alternativy bez použití zvířat.	
Vzhledem k cílům výzkumu není možné pokusná zvířata nahradit jinou metodou nebo použitím jiných pokusných zvířat.	
Omezení používání zvířat: Vysvětlete, jak lze zajistit použití co nejmenšího počtu zvířat.	
Počet pokusných zvířat je sám o sobě nízký, daný nízkou populační hustotou velkých šelem, komplikovaností jejich odchytu, vysokou pořizovací cenou sledovacích zařízení a následnou finančně a časově náročnou terénní prací.	
Šetrné zacházení se zvířaty: Vysvětlete volbu druhu zvířat a proč se v případě tohoto zvířecího modelu jedná o nejšetrnější použití z hlediska vědeckých cílů.	
Vysvětlete obecná opatření, která budou přijata za účelem snížení újmy způsobené zvířatům na minimum.	
Volba druhů vychází z potřeby výzkumu jejich ekologie, predančního chování a interakce s lidskými aktivitami jakožto druhů konfliktních a do značné míry kontroverzních, zároveň zvláště chráněných dle zákona č. 114/1992 Sb. Tento model řeší obecnější konflikt divoké přírody s kulturní krajinou. Využití telemetrie považujeme za nejšetrnější metodu z hlediska	

dosažení vědeckých cílů, protože vysoce kvalitní prostorová data umožňují přímo zkoumat potravní chování a adaptaci druhu na místní přírodní podmínky jen s minimálním vlivem rušení, ke kterému nevyhnutelně při odchytu a nasazení obojku.

Použitím MMS fotopastí nebo SMS alarmů bude minimalizována doba, kterou zvíře stráví v odchytovém zařízení. Chemická imobilizace bude provedena jen pro dobu nezbytně nutnou pro změření biometrických údajů, odebrání biologických vzorků, nasazení telemetrického obojku a aplikaci RFID čipu. Se zvířetem budou manipulovat pouze zkušené osoby (veterinární lékař, kvalifikovaní odborníci).